

מסורת הש"ס

א) גיר' הערך מרמת,
ב) לעיל סו: לקמן סת.
ג) [שס:] ד) [לעיל עה:],
א) [שס:] ד) [לעיל טו:],
ב) [שס:] וסבין,
ו) [לעיל סו:],
ז) ר"ל להקפזה נכרים דמלא לא עבדין.
ח) [שס:] רש"ל מ"ו וע"י רש"י,

### הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה שכת וכו' ומיוחד דשא ותשמש.
ג"כ ס"א ותבטל חילוני לפנימיות רשות:
(ב) ד"ה אליבא וכו' דלון אומריין אין מנבטלין:
(ג) תוס' ד"ה שכת וכו' אלב ר' עקיבא אמר בשיליה פירקין דבני לבטולו וכו' שכת:
(ד) בא"ד ולא מתוקס אלב כר' עקיבא וא"ח:
(ה) ד"ה כמאן וכו' לבני פימיות לר' אליעזר דאמר:
(ו) ד"ה אל חומר וכו' דלעול היכא דאתא ט"ג בשבט.
ז"כ וקשה לי לפ"י דתוספות היו מפרשים מה שפירש"י ולי"ד לאל דלעיל פי' היינו על היכא דאתא ט"ג בשבט דל"כ הי"ל לתוך בקיור משום היכא דתמי ובהא דתא כסברת בעל איבעא בענמנו דאתא פשיט דמותר נ"ע"כ נראה דמה שפירש רש"י ולא דמי להאיך דלעיל קאי [והסיק דכא ט"ג] והקפזה מחילה ט"ג בשבט דלון מנבטלין דתסת ג"כ אינו אלב דאתא ובעין שחקשו תוס' לקמן בדבור שאחר זה ועל זה תירץ רש"י דהכא אי בעי מיגר ועירובי מאתמול מצי עבדי ר"ל דרש"י פי' ג"כ היכא דאתא ט"ג בשבט והא דקאמר אי בעי מיגר ועירובי מאתמול פי' אי הוה גא הע"ג מאתמול מה שאין כן לעיל דמאתמול אל הוה מחילה כלל ובעין לו כתבו הסו' לעיל דף ס' דגיר' וזי דאתא וכו' דלף על גב דלא ריה הע"ג להשכיר מאתמול אכתי מערבין קרינא ביה דאס היה רואה הע"ג היו יכולין לערב ה"ה הכא נמי משום [דאי הוה גא הע"ג מאתמול היו יכולין להשכיר ולערב מצי מיגר ועירובי מאתמול קרינא ביה]:
(ו) בא"ד לא יתכן לומר כי הבעי לך אליבא דמאן דאמר אין שוכרין דהיינו שמואל ככ"ז ותיבת דקאמר אל חומר מנבטלין נמחק:

### גליון הש"ס

גמ' בי קאמינא לרבנן דאמרין צריך לבטל.
ע"י לקמן סח ע"כ תוס' ד"ה רב אשי:

**שכת אחד מן החילונוה ולא עירב.**
זהא מודי שמואל דמבטלי בני חילונוה לבני פנימיות אותו רשות שצא להן למוכן ע"י הרגל עירובן משום דאמר לה לתקוני שחפתין ולא לעוומי והכי מפרש לה בסוף פירקין [עה:].

והאי דבעינן ציטול אליבא דרבי עקיבא אמרה רבא למילתיה דאי לרבנן בלאו ציטול נמי אמרה לה פנימיות הכי ועקרה לה לעירוב משום דמעוומי זה אלב ר"ע אמר דבעיא לצטולי בשיליה פירקין [שס] וכי שכת בן פנימיות ותיחוד דשא ותשמש (א) דלא מצי למימר לתקוני שחפתין ולא לעוומי שהרי תחילת העיוות ע"י בן פנימי **צא: כמאן כר' אליעזר.**
רבא קא מחדר ליה לרב הונא כמאן קאמרת למילתך כר"א דאמר אינו נריך כר'.
**משליל עושין פסיון** אוקימנא הכי: **ממסנייחא דרב ששם.**
שהיו משניות כדורות לו וירא רב חסדא שלא יקשה לו ממשנה על משנה ויאמר לו לתרנן: **מפלגוליס.**
חריף וסבר(א) היה ציותר ועמוק בשאילותיו: **והקיפוס.**
סתמו רה"ר מכאן ומכאן ושאר לפני ב' הבצים כעין חצר שהבצים פתוחות לה: **מסו.**
שיבטל זה רשותו לזה ויהא מותר להוליו מצימו לכאן דהא קיי"ל צפירקא תניינא (דף ב.) כל מחילות הנעשות בשבת צין בשוגג צין במזיד שמה מחילה וכ"ש הכא דנכרים עזדוס: **אליבא דמאן דאמר אין ציטול רשות מחצר לחצר.**
ואוקימנא' טעמא משום דאין אוסרין (א) ואין מנבטלין ואע"ג דאי בעו לערובי הוו מערבי אלמנא תרתי בעינן אוסרין ומערבין: **לא סיבעי לך.**
דכ"ש דהכא לא הא ולא הא דלא הוו אוסרין זה על זה אחתמול ולא תורת עירוב היתה לכאן: **כי סיבעי לך אליבא דמאן דאמר יש ציטול.**
ואע"ג דאין אוסרין מאי מי אמרינן התם הוא דאי בעו לערובי הוו מערבי ואע"ג דתרתי ליכא חדא מיהא איכא אלב הכא דלפילי חדא ליכא לא או דלמא מדאחא לא קפיד אהא נמי לא קפיד: **אין מנבטלין.**
דחדא מיהא בעינן: **מס נכרי בשבת.**
הא נמי צעא מיניה שני ישראלים ונכרי הדרים בחצר ולא שכרו ולא עירבו ומת נכרי בשבת מהו לבטל זה לזה: **אליבא דמ"ה.**
לעיל דפרקין (דף סה:.) היכא דלתי נכרי בשבת שוכרין הימנו ואח"כ מנבטלין לא חיבעי לך: **השאל תרסי עבדינן.**
שכירות וציטול חדא מיבעיא: **אני אומר מנבטלין.**
ולא דמיא להאיך דלעיל' **אין מנבטלין.**
כיון דאי בעו ערובי מאתמול לא מצי עבדי בלא שכירות אין ציטול אלב במקום עירוב: **בזהוא יניחא ליה.**
משום דאיכא אורחא טפי ממזוי: **דאולפנא.**
ששמע מרבו ורבו מרבו: אפי'

דהכא באתא בשבת ומת בשבת איירי וכן משמע הלשון דקאמר כי חיבעי לך: **השאל תרסי עבדינן.**
שכירות וציטול חדא מיבעיא: **אני אומר מנבטלין.**
ולא דמיא להאיך דלעיל' **דהכא אי בעי מיגר וערובי מאתמול מצי עבדי:**
**והמנונא אמר אין מנבטלין.**
כיון דאי בעו ערובי מאתמול לא מצי עבדי בלא שכירות אין ציטול אלב במקום עירוב: **בזהוא יניחא ליה.**
משום דאיכא אורחא טפי ממזוי: **דאולפנא.**
ששמע מרבו ורבו מרבו: אפי'

דהכא באתא בשבת ומת בשבת איירי וכן משמע הלשון דקאמר כי חיבעי לך אליבא דמאן דאמר אין שוכרין תרתי הוא דלא עבדינן ובאתא נכרי וי"ל דכפי' לעיל דלא משתרי ציטול לחודיה כשמתרנא הנכרי לשכור כיון דאס לא היה מתרנא לא היה מותר משום דאס כן בטלת תורת עירוב אי נמי רב חסדא כר' מאיר סבירא ליה דאסר יחיד במקום נכרי ומיהו לפי טעם זה אחרון לא יתכן לומר (א) אליבא דמאן דאמר אין שוכרין דקאמר (א) (אני אומר מנבטלין) היינו שמואל דממה נפשך לשמואל סגי ציטול דלחיו קאמר הלכה כרנא"ז וקאמר שמואל לעיל דאין מנבטלין ש"מ דאפי' חדא לא עבדינן לשמואל אלב היינו ר' חסי דאמר לעיל לא נשכור: **אני אומר מבטלין.**
אף על גב דבשני בתים אין מנבטלין התם ליכא לא אוסרין ולא מערבין שהיא רה"ר מצוד יוס אלב הכא אוסרין איכא וגם מערבין עד שיבא הנכרי א"נ גבי שני בתים לא היה לו כח מצעוד יוס לעשות אותו ציטול שעושה עכשיו אלב הכא מצעוד יוס היה צו כח לצטל:

## הדר פרק ששי עירובין

**שכת אחד מבני חיצונה וי"א עירב עמהן.**
זהא מודה שמואל דמנבטלין בני חילונוה לבני הפנימיות אותו רשות שיש להן בתוכן על ידי הרגל עירובן משום דאמרה לתקוני שחפתין ולא לעוומי והכי מפרש בשיליה פירקין והא דבעיא ציטול אליבא דר"ע

אמר רבא למילתיה דאי לרבנן בלא ציטול נמי אמרי לה לפנימיות הכי ועקרה לעירוב' משום דמעוומי לה אלב ר' עקיבא (א) דבעי לצטולי בשיליה פירקין וכי שכת אחד מן הפנימיות ליכא למימר הכי לבטל לבני פנימיות ומיוחד דשא ותשמש דלא מצי למימר לתקוני שחפתין ולא לעוומי דבעיא ציטול שהרי תחילת [העיוות] ע"י בן הפנימיות הוא בלא כל זה לשון הקונט' וא"ת ורבא מנא ליה דשמואל מוקי לה כר"ע דבעי' ציטול דלמא כרבנן דשרו לקמן בלא ציטול וי"ל משום דשמעינן ליה לשמואל דאמר אוסרין וא"ת ורבא מנא ליה דשמואל מוקי לה כר"ע דבעי' ציטול דלמא כרבנן דשרו לקמן בלא ציטול וי"ל משום דשמעינן ליה לשמואל דאמר אוסרין ומערבין ומנבטלין ב' חזירות זו לפנים מזו ולא מתוקס אלב (א) בזהי וא"ת וכי שכת אחד מבני פנימיות ולא עירב ומנבטל לבני פנימיות אמאי אתא חילונוה ואסרה עלייהו משום עירוב המרגילה לתוכה הא אמר לעיל דפרק מי שהוליוהו (דף מח:.) דלא אמרו דיורין להחמיר י"ל דהאיך דלעיל ליכא שום פשיעותה אלב הכא הפנימיות פשעה ועותה את עממה:

**במאן כר' אליעזר כו'.**
לעיל בשמעתינן כשתנו עירובן בחילונוה ושכת א' מן החילונוה ולא עירב לא מצי למיפדך הכי דלימא דמצי מבטל בן חילונוה לבני החילונוה ותיתי פנימיות ותשתרי בהדייהו דהכא ליכא דיורי חילונוה בפנימיות אלב ע"י עירוב המרגילה לא חשיב ציטולי רשות מחצר לחצר כיון דמאיליהן משתרו בני חילונוה ע"י שמנבטל בן פנימי לבני פנימיות (א) כרנא"ז דאמר אין נריך לבטל רשות לכל אחד וא' אלב לעיל דפנימיות אוקרת החילונוה ע"י דריסת הרגל שלה אע"ג דא"ל לבטל לכל אחד ואחד חשיב ליה ציטול רשות מחצר לחצר: **אני אומר מבטלין.**
פי' בקונטרס דלא דמיא להאיך דלעיל היכא דאתא נכרי בשבתא (א) דהכא אי בעו מיגר וערובי מאתמול מזו עבדי ורב המנונא אמר אין מנבטלין כיון דאי בעו לערובי מאתמול לא מזו מערבי בלא

שכירות אין ציטול אלב במקום עירוב עד כאן לשון הקונט' ותימיה דלעיל (דף סו.) פשיטא לן היכא דאתא נכרי מאתמול דמנבטלין ואוסרין ומערבין קרינן ביה דאמר לעיל ואי דאתא נכרי מאתמול לוגר מאתמול י"ל דסוגיא דלעיל כרב שסת דאמר הכא דמנבטלין ומיהו קשה דמשמע הכא דפשיטא לן אפי' לרב שסת דתרתי לא עבדינן ודוקא מת הוא דמנבטלין אלב לא מת דבעי תרתי שכירות וציטול לא עבדינן ולעיל פשיטא לן דזאתא מאתמול דבשבת שוכרין ומנבטלין ודוקא באתא בשבת קאמר שמואל דאין מנבטלין ונראה לפרש

ומנבטלין ודוקא באתא בשבת קאמר שמואל דאין מנבטלין ונראה לפרש וי"ל דכפי' לעיל דלא משתרי ציטול לחודיה כשמתרנא הנכרי לשכור כיון דאס לא היה מתרנא לא היה מותר משום דאס כן בטלת תורת עירוב אי נמי רב חסדא כר' מאיר סבירא ליה דאסר יחיד במקום נכרי ומיהו לפי טעם זה אחרון לא יתכן לומר (א) אליבא דמאן דאמר אין שוכרין דקאמר (א) (אני אומר מנבטלין) היינו שמואל דממה נפשך לשמואל סגי ציטול דלחיו קאמר הלכה כרנא"ז וקאמר שמואל לעיל דאין מנבטלין ש"מ דאפי' חדא לא עבדינן לשמואל אלב היינו ר' חסי דאמר לעיל לא נשכור: **אני אומר מבטלין.**
אף על גב דבשני בתים אין מנבטלין התם ליכא לא אוסרין ולא מערבין שהיא רה"ר מצעוד יוס אלב הכא אוסרין איכא וגם מערבין עד שיבא הנכרי א"נ גבי שני בתים לא היה לו כח מצעוד יוס לעשות אותו ציטול שעושה עכשיו אלב הכא מצעוד יוס היה צו כח לצטל:

וישראל

## סו.

לח א מיי פ"ב מהל' עירובין הלכה ז'
טוש"ע אור"ח סי' שפא סעיף ה:
לח ב מיי שם הל' יג' וסמנ שם טוש"ע אור"ח סי' שפג:
ב ג מיי פ"ה מהל' עירובין הלכה ח'
טוש"ע אור"ח סי' שפס:

### רב ניסים גאון

כמאן כר' אליעזר דאמר אין צריך לבטל רשות לכל אחד ואחד,
אנא כי קא אמינא רבנן, עיקר דבריו שלר' אליעזר בסוף פרק עירשין פסין, דתנן אמר ר' אילעאי שמעתי מר' אליעזר שאפי' היא כבית כור, וכן שמעתי ממנו אנשי חצר ששכת אחד מהן ולא עירב ביתו אסור מלהניסם ומלהוציא לו ולהם, ופרקינן לא קשיא הא ר' אליעזר והא רבנן, כשתמצא לומר לדברי ר' אליעזר המבטל רשות חצרו לרשות ביתו נמי ביטל, לרבנן המבטל רשות חצרו רשות ביתו לא ביטל.

### רבינו חננאל

רב חסדא כי הוה פגע ברב ששת הוה (מתעורר) [מתרענן] שפוחיה.
כלומר היה מתיירא ממנו שמא ישאלנו ממתינתא דהוה בדיה.
ורב ששת הוה (מתעורר) [מתענן] כוליה גופיה מפילפוליה דרב חסדא, שמתא שאלהו, בעא מיניה רב חסדא מרב ששת שתי חצירות בשני צידי רשות הרבים והקיפוס גוים מחיצה בשבת, אליבא דר' יוחנן דאמר יש ביטול מחצר לחצר מהו, מחדא לחברתה הוא דאמר, וכיון דאיבעי לערובי מאתמול הוה מצי מערב, בטולי השתא מצי בטיל, אבל הכא בהקיפוס גוים מחיצות בשבת דאיבעי לערובי מאיתמול לא מצי מערב, בטולי השתא נמי לא מצי מבטלין, או דילמא לא שנת, א"ל אין מבטלין, תוב בעא מיניה מהו גוי בשבת מהו, אליבא דר' יוחנן לא חיבעי לך השתא שוכרין ומבטלין עבדי לחו בשבת להני תרתין, חדא אי מבטלין אי לא מיבעיא, כי חיבעי לך אליבא דשמואל דאמר אין שוכרין מאי, תרתי הוא דלא עבדי, אבל הכא בחצר דהוה בה דיורין ישראלים הרבה וגוי, ואסר עלייהו גוי ולא עירובו, דהא אין עירוב מועיל במקום גוי בשבת, ונסתלקה רשותו ונשתתירו ישראלים, מהו שיבטל אחד רשותו ויהא האחר מותר לטלטל, א"ל (אביי) [רב ששת] אני אומר מבטלין, והמנונא אומר אין מבטלין, אמר רב יהודה אמר שמואל גוי שיש לו אפי' פתח ד' טפחים על ד' טפחים כבר סילק רשותו מכל המבוי, ואפילו הוא מכניס

מאי טעמא בההוא פיתחא דמיחז ליה טפי ניחא ליה.

עין משפט

נר מצוה

<sup>[...]</sup>